

The image features a dark blue background with a white border. The border is composed of various geometric patterns: a solid line at the top left, vertical bars at the top center, a zigzag pattern at the top right, horizontal bars on the right side, diagonal stripes at the bottom left, and a series of white circles at the bottom center.

SVL

**Kansalaisjärjestönäkökulmia globaalin
oppimisen kriisin ratkaisemiseen**

Kenen näkemyksiä?

- Koulutusalalla toimivien kehitysyhteistyöjärjestöjen verkosto https://syl.fi/wp-content/uploads/2019/01/koulutus_kehityspolitiikan_k_rkeen.pdf
- Järjestöt laativat asiantuntemuksensa ja kenttäkokemuksensa perusteella yhteisiä suosituksia siitä, miten Suomi voisi osallistua oppimisen kriisin lievittämiseen
- Järjestöillä erilaista osaamista – toimintaa varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen

Sisältö:

- ❖ Lyhyesti oppimisen kriisistä ja Suomen kehitysyhteistyötoiminnasta koulutussektorilla
- ❖ Mistä kansalaisjärjestöt ovat huolissaan? Mihin suomalaiset toimijat voisivat tarttua oppimisen kriisissä?

Oppimisen kriisi

- Lapset ja nuoret kehitysmaissa pääsevät aiempaa paremmin kouluun. Silti 60 prosenttia ei opi siellä edes perustason luku- ja laskutaitoja (Unesco, 2017).
- Myös kouluun pääsemisessä edelleen parannettavaa, sillä 262 miljoonaa lasta ja nuorta ei ole koulussa (UNESCO 2018b).
- Kaikilla on oikeus laadukkaaseen koulutukseen.

Koulutusta tarvitaan, jotta voidaan mm.

- vähentää köyhyyttä
- luoda työpaikkoja
- taata kaikille mahdollisuus osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen
- torjua ilmastonmuutosta

Suomen kehitysyhteistyötoiminta koulutussektorilla

- Kahdenvälisessä avussa Suomi on v. 2006–2016 osoittanut 5–9 % kehitysrahoituksesta koulutukseen.
- Suomi kuitenkin tunnettu koulutuksesta
- Monet suomalaiset kannattavat koulutuksen tukemista (Ulkoministeriön mielipidemittaus 2018)

Missä suomalaisilla toimijoilla voisi olla annettavaa oppimisen kriisissä?

- toimivan, pitkäjänteisen koulutuspolitiikan ja koulutusjärjestelmien kehittämisen tuki
- opettajankoulutus
- laadukas varhaiskasvatus
- koulutus kriisitilanteissa
- nuorten ammatillinen osaaminen
- vanhempien aikuiskoulutus
- jatkuva oppiminen
- aktiivinen kansalaisuus
- vammaisten lasten oikeus koulutukseen
- äidinkielellä toteutettava opetus
- koulutusviennin eettisyys ja paikallisen kontekstin tuntemus

Toimiva, pitkäjänteinen koulutuspolitiikka ja koulutusjärjestelmien kehittäminen

- Toimimattomat koulutusjärjestelmät ovat yksi syy oppimisen kriisiin (Maailmanpankki, 2017):
 - oppimisjärjestelmät on kytketty heikosti oppimistavoitteisiin
 - koulutusjärjestelmällä voi olla ristiriitaisia tavoitteita
 - valtion toimijoilla on rajallinen kapasiteetti kehittää järjestelmää
- Pitkäjänteinen koulutuspolitiikka ja koulutusjärjestelmien kehittäminen yksi perusedellytys koulutuksen laadun kehittämiseksi ja oppimisen edellytysten takaamiselle

Mitä voimme tehdä?

- Kehittyvien maiden koulutusjärjestelmiä ja koulutuspolitiikkaa voidaan kehittää yhteistyössä koulutusviranomaisten, korkeakoulujen, YK-järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa
- Suomesta kaivataan kv-tehtäviin koulutusjärjestelmien osaajia. Tarvittaisiin kuitenkin sopivia koulutustaustoja
- Oppijat koulutusjärjestelmien keskiöön

Koulutusviennin eettisyys

- Koulutusvientisektorilla toimivia yrityksiä voidaan hyödyntää kehitysyhteistyössä nykyistä enemmän, mutta koulutusviennin eettisyyttä pitää ylläpitää ja kehittää
- Koulutusvienti ei saa perustua ainoastaan liiketoiminnallisiin tavoitteisiin

Koulutusvienti kehittyvissä maissa – paikallinen konteksti

- Koulutusviennin kautta tehtävässä kehittämistyössä huomioitava paikallinen konteksti ja paikalliset toimijat
 - samoin kuin kehitysyhteistyössä
- Järjestöt voivat tarjota paikallistuntemustaan yritysten käyttöön

Mitä voimme tehdä?

- Varmistetaan, että koulutusviennin hyödyistä pääsevät nauttimaan myös muut kuin rikkaimmat
- Edistetään koulutusviennillä koulutuksen yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja laatua
- Järjestöt voivat auttaa yrityksiä varmistamaan, että niiden toiminta edistää ihmisoikeuksien toteutumista

Opettajankoulutus

- SDG 4:n toteutumiseen tarvitaan 69 miljoonaa uutta opettajaa (Unesco Institute of Statistics, 2018)
- Oppimisen tulokset ovat heikot, jos
 - opettaja ei osaa opetettavaa sisältöä tai opetuskieltä
 - opettajalla ei ole riittäviä pedagogisia valmiuksia
- Monessa maassa opettajat poissa suuren osan koulupäivästä

Mitä voimme tehdä?

- Opettajankoulutuksen kehittäminen parantaa koulutuksen laatua kaikilla tasoilla
- Laadukas opettajankoulutus
 - lisää opettajien arvostusta ja työmotivaatiota
 - vahvistaa edellytyksiä palkkauksen sekä työolosuhteiden parantumiselle.
- Suomesta kaivattaisiin osaajia, joilla olisi myös tuntemusta paikallisesta kontekstista. Voitaisiinko tarjota paremmin tähän valmistavaa koulutusta?

Laadukas varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatus edistää lasten sosiaalista, kognitiivista, fyysistä ja kokonaisvaltaista kehitystä. Valtaosa aivojen kehityksestä alle 5-v.
- 159 miljoonaa lasta (> 50 % maailman 3-6-vuotiaista) ei saa varhaiskasvatusta.
- Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset aloittavat koulun sekä pysyvät ja menestyvät koulussa todennäköisemmin.

Mitä voimme tehdä?

- Laadukas varhaiskasvatus tukee lasten kouluvalmiuksien kehittymistä -> keino lasten oppimistulosten parantamiseksi.
- Suomessa vahvaa osaamista varhaiskasvatuksesta
- Olisi hyvä kouluttaa osaajia, joilla varhaiskasvatuksen osaaminen yhdistyy kehittyvien maiden kontekstin tuntemiseen

Vammaisten lasten oikeus koulutukseen

- Vammaiset lapset ja nuoret ovat yksi syrjityimmistä ryhmistä koulutussektorin kaikilla tasoilla (UNESCO, 2016a).
- Koulutuksen ulkopuolelle jäävistä lapsista 50 % on vammaisia (Mizunoya et al. 2016).
- Vammaisella lapsella on oikeus inklusiiviseen opetukseen, joka mahdollistaa kaikkien yhdenvertaisen oppimisen ja osallistumisen koulutukseen.

Mitä voimme tehdä?

- Paikalliset koulutustoimijat kaipaavat usein tukea mm. rakennetun ympäristön ja kommunikaation esteiden purkamiseksi
- Tieto ja kokemukset auttavat vähentämään syrjiviä asenteita
- Inklusiivinen opetus sisällytettävä opettajankoulutukseen, koulujen johtamiseen ja opetushallintoon. Tukea saatetaan tarvita jo lainsäädännön laatimisvaiheeseen tai toimeenpanemiseen
- Opetusmenetelmät, asianmukaiset ja riittävät tukitoimet sekä oppimateriaalit valittava siten, että ne tukevat lapsen oppimista ja opetussuunnitelman oppimistavoitteiden saavuttamista.
- Kuurojen lasten opetuskielenä viittomakieli.

Äidinkielellä toteutettava opetus

- Useat kansainväliset tutkimukset osoittavat kiistatta, että lapset oppivat parhaiten omalla äidinkielellään. Tästä huolimatta 40 % maailman lapsista opiskelee koulua kielellä, jota he eivät puhu tai ymmärrä (Unesco, 2016b).
- Äidinkielen opetus on keskeinen osa laadukasta koulutusta.
- Oppiminen perustuu käsitteellisen ajattelun kehittymiseen, jossa lapsen äidinkieli on avainasemassa.

Mitä voimme tehdä?

- Äidinkieleen pohjautuvassa opetuksessa vieras kieli opetukseen ensin oppiaineena. Opetuskieleksi vasta 6.-7. luokalla.
 - vaatii koulutuspoliittisia muutoksia sekä ymmärryksen lisäämistä opetuskielen ja oppimisen välisestä suhteesta
- Tarvitaan opetusmateriaalia lasten äidinkielellä
- Opettajia tulisi kouluttaa laajemmin eri kieliryhmistä tai lisätä opettajien kielitaitoa

Koulutus katastrofitilanteissa

- Konflikteista kärsivissä maissa asuvista lapsista kolmasosa (104 miljoonaa) ei ole koulussa (UNICEF, 2018)
- Tytöt ja haavoittuvassa asemassa olevat jäävät useimmin koulun ulkopuolelle
- Katkennut opintopolku heikentää nuorten mahdollisuuksia suorittaa peruskoulun loppuun, siirtyä jatko-opintoihin ja hankkia työllistymiseen tarvittava osaaminen
- Tarve koulutukseen katastrofeissa on noussut 126 % vuodesta 2005, mutta sen rahoituksen osuus on yhä vain 2 % kaikesta humanitaarisesta avusta (UNOCHA, 2018)

Nuorten ammatillinen osaaminen

- Ainakin 70 miljoonaa nuorta on työelämän ja koulutuksen ulkopuolella, heistä 3/4 tyttöjä tai nuoria naisia (ILO, 2018)
- Kehittyvissä maissa ammatillisen oppimisen mahdollisuudet ovat hajanaiset ja vähäiset, eivätkä vastaa kehittyvien työmarkkinoiden tarpeeseen. Ammattitaitoisen työvoiman puute hidastaa maiden taloudellista kehitystä.
- Ilman koulutusta ja ammatillisia valmiuksia nuorten tulevaisuuden näköala on synkkä, mikä voi johtaa epävakaaseen yhteiskunnalliseen kehitykseen. Nuorten mahdollisuuksia työllistyä ja saada toimeentuloa koulutuksen avulla vahvistettava.

Mitä voimme tehdä?

- Kehittyvien maiden ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta pitää kehittää aina korkeakoulutukseen asti
- Ammatillisen koulutuksen saatavuutta, laatua, työelämävastaavuutta ja houkuttelevuutta lisättävä
- Tärkeää kehittää koulutusta juuri kehittyvissä maissa
- Työelämäyhteyksiä sekä opinto- ja uraohjausta kehitettävä, jotta opiskelijoiden siirtyminen työelämään helpottuu

Vanhempien aikuiskoulutus

- Maailmassa 750 miljoonaa lukutaidotonta aikuista, 2/3 naisia (Unesco, 2018a)
- Vanhempien koulutustason parantamisella suora, myönteinen vaikutus lasten koulunkäyntiin: Lapset lähetetään paremmin valmistautuneena ja ravittuina kouluun. Koulutetuilla äideillä on terveemmät ja koulutetummat lapset (Maailman pankki, 2017)
- Koulutus yhteydessä väestönkasvun hallitsemiseen.
- Aikuisten luku- ja laskutaito
 - vahvistavat demokratian edellytyksiä
 - lisäävät kykyä toimia muuttuvissa olosuhteissa
 - vähentävät eriarvoisuutta

Jatkuva oppiminen

- Elinikäinen oppiminen käsittää sekä virallisen että epävirallisen oppimisen
- Jatkuvat oppimismahdollisuudet edellytys kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle
- Oppimiseen ja työelämään liittyvää ohjausta tarvitaan läpi elämän
- Suomessa aikuiskoulutuksen osallistumisaste on kansainvälisesti verrattain korkea. Jatkuville oppimismahdollisuuksille osoitettava resursseja ja luotava kanavia myös matalan tulotason maissa

Aktiivinen kansalaisuus

- Aktiivisen kansalaisuuden ja demokratian perusteet opitaan kouluissa.
- Aktiiviseen kansalaisuuteen kasvaminen vahvistaa paikallista kansalaisyhteiskuntaa ja demokratian edellytyksiä.
- Aktiiviset kansalaiset osaavat edistää myös kestäväää kehitystä.

Mitä voimme tehdä?

- Aktiivista kansalaisuutta voidaan vahvistaa
 - käyttämällä oppilaiden osallisuutta edistäviä, oppijalähtöisiä opetusmenetelmiä
 - luomalla kouluihin rakenteet, joiden kautta oppilaat voivat vaikuttaa asioihin omassa kouluyhteisössään
- Aktiivisen kansalaisuuden tukeminen on syytä tunnistaa opetussuunnitelmissa jo varhaiskasvatuksesta lähtien

Lähteet

Education Cannot Wait: <http://www.educationcannotwait.org/>

ILO (2018): Youth unemployment. Haettu 23.11.2018 osoitteesta <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

ILO (2017): Decent Jobs for Youth. The Global Initiative for Action. Haettu 8.5.2019 osoitteesta https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ed_emp_msu/documents/publication/wcms_488464.pdf

Maailman pankki (2017): World Development Report 2018. Learning to Realize Education's Promise. Haettu 3.5. osoitteesta <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018>

Maailman pankki (2017): The World Development Report 2018. Learning to Realize Education's Promise. Haettu 7.5. osoitteesta <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2018>

Mizunoya, Suguru et al (2016): Towards Inclusive Education: The impact of disability on school attendance in developing countries. UNICEF Office of Research–Innocenti. Noudettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/IWP3%20-%20Towards%20Inclusive%20Education.pdf>

Unesco Institute of Statistics (2018): Data for the Sustainable Development Goals. Haettu 8.5. osoitteesta <http://uis.unesco.org/>

Lähteet

UNESCO (2016a): Global Education Monitoring Report: Education for people and planet – Creating sustainable futures for all. Haettu 7.5.2019 osoitteesta: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002457/245752e.pdf>

UNESCO (2016b): If you don't understand, how can you learn? Global Education Monitoring Report Policy Paper 24. Haettu 7.5.2019 osoitteesta: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002437/243713E.pdf>

UNESCO (2017): More Than One-Half of Children and Adolescents Are Not Learning Worldwide. Haettu 2.5. osoitteesta <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/fs46-more-than-half-children-not-learning-en-2017.pdf>

UNESCO (2018a): eAtlas of Literacy. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://tellmaps.com/uis/literacy/#!/tellmap/-1003531175>

UNESCO: (2018b): New Education Data for SDG 4 and More. Haettu 3.5.2019 osoitteesta <http://uis.unesco.org/en/news/new-education-data-sdg-4-and-more>

UNICEF (2018): A Future Stolen. Haettu 7.5.2019 osoitteesta [https://www.unicef.org/about/execboard/files/Young_and_out-of-school_FINAL.docx\(2\).pdf](https://www.unicef.org/about/execboard/files/Young_and_out-of-school_FINAL.docx(2).pdf)

UNOCHA (2018): Global Humanitarian Overview 2018: Six Months On. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.unocha.org/story/global-humanitarian-overview-2018-six-months>

Ulkoministeriö (2018): Kehitysyhteistyön mielipidemittaus 2018. Haettu 2.5.2019 osoitteesta https://um.fi/julkaisut/-/asset_publisher/TVOLgBmLyZvu/content/kehitysyhteistyon-mielipidemittaus-2018